

je ustanovila mizarška zadruga za Gorisko, da se lažje povzdigne ta obrt.

Trst. Italijanski mestni svet se z rokami in nogami brani slovenskega poslanca viteza Nabergoja. Mož jim je povedal že marsikatero britko resnico.

Hrvatsko. Ogrska vlada hoče raztegniti postav o gospodarskih in obrtnih zadrugah tudi na Hrvatsko. S tem bi hrvatsko prebivalstvo postalo v denarnih in kreditnih stvareh odvisno od Ogrske in mažaricija bi skokoma napredovala.

Vnanje države.

Vojška. Zadnjekrat smo poročali, da je bila pri Manili na Filipinih pomorska bitka med Španci in Amerikanci, ki se je končala neugodno za Španjce. Od istega časa se ne sliši nič zanesljivega, da bi se sovražnika že zopet kje spoprijela. Pač krožijo poročila, toda mi jih ne prinašamo kot zanesljivih, da se je v nedeljo bil vroč boj na severni strani otoka Domingo, ki leži med Kubo in Portoriko. Sodi se, da si stojita nasproti amerikansko brodovje pod poveljstvom Sampsonovim in špansko kapverdsko brodovje, o katerem se dosedaj ni ničesar slišalo. Naj zadnja poročila pravijo o bitki pri Manili, da so Amerikanci razdeljali 11 ameriških ladij, ubili 150 Španjcev, 250 so jih pa ranili. Ker pa se o ameriških izgubah ničesar ne govori, treba je čakati, ali ni poročilo po amerikanskem zlagano.

Italijansko. Vkljub odpravi žitne carine se še nadalje pojavljajo nemiri po raznih mestih Italije. Razdraženo in lačno ljudstvo napada prodajalnice, skladišča in zasebne hiše ter ropo blago in živila. Vojaštvo mora biti vedno na nogah. V Milanu in Napolju se je odredilo že obsedno stanje.

Nemško. Državni zbor je razpuščen. Kmalu bodo nove volitve, in vse stranke se že pripravljajo na volilno borbo. V sklepnem govoru na državni zbor cesar ni omenil trozveze, kar se nekaterim zdi jako čudno.

Francosko. Volitve so se zvršile za vlado in tudi katoličane jako ugodno. Vlada bo imela v novem državnem zboru številne večino kot dosedaj.

Turško. Kdo bo guverner na Kreti še se zmiraj za gotovo ne ve. V zadnjem času se je zopet veliko govorilo, da bo vendarle grški prestolonaslednik. Naš poslanik v Carigradu je zahteval odškodnino za vse škode, ki so se napravile v zadnjih nemirih katoliškim turškim podanikom v Armeniji. — Iz Tesalije bodo sedaj Turki po prisiljevanju vevlastij vendar morali odzvati svoje vojaštvo.

Cerkvene zadeve.

Veseli dnevi za Sv. Križ tik Slatine.

Povodom smrti raj. nadžupnika Fröhlichja so prevzvišeni škof Strossmayer brzojavno omilovali Križevljane, želeč jim objednem pokojniku enakega naslednika. Hvala Bogu, ta želja se je izpolnila; kajti dne 28. t. m. so dospeli k Sv. Križu novi nadžupnik, vroznani č. g. Fr. Korošec v spremstvu mnogih duhovnih sobratov. To je bil za Sv. Križ veselja dan. Stavili so se maji in slavloli. Ljudstvo je popustilo delo in dom ter hitelo pozdravljat novodošleca. Slatina in Sv. Križ sta vsa plapolala v razstavah. Mnogo slatinske gospode in ljudstva je med strelbo in godbo sprejelo č. g. nadžupnika ter jih dostojno pozdravilo. Še več ljudstva je željno pričakovalo č. g. nadžupnika pri Sv. Križu z mnogimi duhovniki, križevskimi župani in šolsko mladino. Po navdušenem pozdravu so se vršili v cerkvi, ki je bila natlačena ljudstva, običajni obredi. Č. g. nadžupnik so si takoj pridobili srca vseh župljanov, kojih navdušenje je prikipelo do vrhunca, ko jih č. g. nadžupnik ljubeznivo nagovoré, zagotavlja je jih svoje ljubezni in povdarja je, da

hočejo svoje delovanje pri Sv. Križu pričeti v znamenju nadpastirskega blagoslova, ki so ga danes mil. g. knezoškof podelili njim in njihovim ovčicam.

V nedeljo na to, dne 1. majnika je bil prekrasen dan, kojega se je veselilo vse, kar leze in gre, kojega se je veselila posebno cela obširna križevska nadžupnija in sosed. Zbralo se je vernega ljudstva od blizu in daleč toliko, da je postala velika in prostorna cerkev vsaj polovico premala.

Točno ob 1/2 10. se poda med zvonjenjem in pokanjem možnarjev lepa vrsta od raznih krajev prihitelih gostov-duhovnikov z novim preč. g. nadžupnikom iz nadžupnišča v lepo okrašeno cerkev. V tej procesiji smo videli odličnega gospoda iz Maribora, ki so pred ravno dvajsetimi leti tukaj pastirovali, mil. g. kanonika, ravnatelja in profesorja dr. Iv. Mlakarja z njegovima spremljevalcema č. g. Vrežetom in Signom. Videli smo tudi mil. g. kanonika iz Slov. Bistrice, preč. g. dekanijskega upravitelja Rogaske dekanije, župnika od Sv. Petra pod Sv. gorami, prejšnjega dekana tukajšnjega, duhovnega svetovalca in župnika Poljčanskega, župnike od Sv. Petra, iz Kostivnice, Stopere, Št. Florjana, Vine gore na Hrvatskem, provizorja Rogaskega in Št. Emskega itd.

V cerkvi so blagoslovili mil. g. kanonik in instalator dr. Mlakar v navzočnosti visokorodnega gospoda c. kr. namestniškega svetnika v Ptuj Alfr. viteza Schererja najprej prekrasno rudečo, v Mariboru pri č. šolskih sestrah izdelano mašno opravo, kojo so sami naročili in tej nadžupniški cerkvi v spomin na ta slovesni dan in na svoje nekdanje tukajšno delovanje velikodušno podarili. Potem pa so nam v eno uro dolgem, dovršenem govoru razložili dosedanje življenje in delovanje novega g. nadžupnika kot nekdanjega priljubljenega kaplana v Št. Rupertu nad Laskem, pri Sv. Vidu na Planini, v Cirkovcah in kot prefekta v Mariboru, ter kazali in v jasnih, navdušenih besedah razlagali, da se smejo k novemu svojem pastirju zatekati mladi in stari, bogati in revni. Za vsakega bodo imeli lep nauk, dobro tolažilno besedo, posebno pa jih bodo učili Boga prav spoznavati, častiti, moliti in ljubiti, da bodo med njimi gojili prelepe rožice tri: vero, upanje in ljubezen.

Pri slovesni sv. maši občudovali smo vsi domače priproste pevce in pevke, ki so pod vodstvom svojega kapelnika preč. gosp. kaplana Trafenika in s spremljevanjem izvrstno izurjene Šmarske godbe težko latinsko mašo z vlogami popevali, dobro in umetno, kakor dobro izvežbani pevci katerekoli mestne cerkve.

Z veseljem je pobožno ljudstvo še po opravljenih cerkvenih opravilih v cerkvi ostalo ter ljubega Boga hvalilo, da je mu poslal novega pastirja in da je ta dan podelil tako krasno vreme.

Bog tudi daj, da bi mnogo mnogo let pri nas več instalacije ne bilo treba!

Gospodarske stvari.

Živinorejska in mlekarska zadruga.

Iz vranskega okraja.

Živinorejska in mlekarska zadruga za vranski okraj pri sv. Juriju ob Taboru, registrovana zadruga z omejeno zvezo s petkratnim deležem, tako se bo namreč oficijelno nazivala — se bo vendar ustanovila, ako bo šlo po sreči. Začetek je storjen. V nedeljo dne 1. maja je bil sklical predsednik osnovalnega odbora shod, na katerem je govoril gospod Ivan Kač iz Žalca bistvu, o pomenu zadruga itd. Rekel je: ker se dandanes vsi ljudje, vsi stanovi združujejo, se morajo tudi kmetje združiti, potem si bodo pomagali. Tako združevanje kmetov pa je ravno v zadrugi; in zadruga, katera se tu

ustanavlja, prinaša zadružnikom lahko veliko blagostanja, ako bo vladala med njimi sloga in moštvo. Podal je udeležencem tudi več praktičnih nasvetov, katere je pojasnil z izizgledi iz svoje izkušnje. Za njim je razlagal in pojasnjeval vrli boritelj za našo organizacijo, gospod dr. Iv. Dečko iz Celja, zadruga pravila s pravnega stališča. Oba gospoda so zbrani pazno poslušali, in predsednik ju je tudi kar najsrčneje zahvalil za njiju trud in nasvete. Na-to se je takoj dalo vpisati precej udov, a načelstvo, ki sestoji iz ravnatelja in 11 odbornikov, ter nadzorništvo se bode volilo v prihodnjih dneh. Namen zadruga je ta, da se bode povzdignila živinoreja in da bodo kmeti mogli mleko svojih krav v denar spraviti. Vsako jutro in večer bodo pošiljali sveže mleko v zadruga mlekarno, kjer se bode takoj posnemalo s pripravljenim strojem ter se bo delalo surovo maslo in sir. Vsak ud plača 2 gld. vpisnine in vzame jeden delež za 10 gld. Torej le pametno in varno in složno naprej! Vsak začetek je težek, a s slogo in odločnostjo se da vse premagati. Gospodu dr. Ivanu Dečku in gospodu Ivanu Kaču pa še enkrat najsrčnejša zahvala!

Žitna carina.

Ker je bila lani skoro povsod slaba žitna žetev, poskočila je pšenici in rži cena nenavadno visoko. Vsled tega pa se je zvišala tudi cena kruha. Seveda občutijo to draginjo le oni slojevi prebivalstva, ki si morajo z denarjem kupiti kruh in si ga ne pridelajo sami. Torej delavski stan je najbolj zadet zaradi nastale draginje. Proizvajalni stanovi kruha pa, namreč poljedelci, bi bili sedaj na dobrem, ako bi imeli kaj prodati. Toda ker nimajo kaj prodati, zato so ravno taki siromaki kakor delavci. Le ta razložek je, da delavci nimajo denarja, da bi si nabavili za vsakdanje življenje potrebnih rečij, kakor obleke, soli, luči, mila itd. Posebno velika beda je zavlada vsled podraženja kruha na Italijanskem in Francoskem. Da bi vsaj nekoliko preprečili lakoto, odpravili sta obe državi svoje žitne carine. Sedaj sme namreč vsakdo, ne da bi kaj plačal, uvažati žito v v omenjeni državi. S tem pride več žita na trg iz drugih držav, cena mu pade in tako bo tudi kruh cenejši. Ker pa so evropski žitni trgi prepreženi z zajnkami goljufivih in brezvestnih spekulantov, bodo ti gotovo skrbeli medsebojno, da cena preveč ne pade. Saj s tem pride veliko več denarja v njih žepe, in to jim je bolj pri srcu nego blagor stradajočega ljudstva. Govori se, da tudi v Avstriji mislijo odpraviti carino. No za prebivalce, ki si morajo vsak dan kupovati kruh, bi to bilo dobro. A za kmete le tedaj, ako res nimajo več žita prodati. Samo, ako se že odpravi carina, odpraviti se ne sme za vselaj, ampak le do prihodnje žetve, kajti potem lahko zopet pride domače žito na žitne trge. P.—

Sejmi. Dne 16. maja v Vojniku, Arnovžu, Št. Ilju pri Mariboru, Studenicah, Rogatcu, Cmureku, Pilštajnu, na Bizelskem. Dne 17. maja v Marjinem Brezju pri Mariboru. Dne 18. maja v Braslovcah, Konjicah, pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., na Ptujski gori, v Turniščah pri Ptuj (svinjski). Dne 20. maja pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Dopisi.

S Cvena pri Ljutomeru. (Odgovor.) Zdi se nam potrebno, nekoliko besedij odgovoriti na dopis s Cvena, katerega je objavila zadnja številka »Slov. Gospodarja.« V Cvenu stanujejo sami kmeti, kateri si morajo služiti vsakdanji kruh z žuljevimi rokami. Dandanes namreč mora kmet marljivo delati in ne sme nikjer časa tratiti. Saj je znano, kako se pritiska na kmeta od vseh strani, pomoči pa mu nikdo ne ponuja. Prva skrb kmetova

mora biti delo in njegov dom. Šele potem pridejo veselice. Da se pri nas veselice ne prirejajo več tako pogosto, je krivo, ker se vsakokrat komaj stroški pokrijejo, da, mnogokrat smo imeli celo izdatno izgubo. In mi moramo s svojim denarjem varčevati, ker ga drugod bolj krvavo potrebujemo. Brizgalnica nas je stala 1000 gld., mnogo nas je stala poprava in shramba za dve brizgalnici, vodnjak na Moti je stal 180 gold. Letos se bo delal vodnjak v gornjem Krapju in bodo stroški prišli čez 200 gld. Kupiti si bomo morali tudi vodovod (hidrofor,) ki bo v spodnjem Krapju nadomestoval brizgalnico. Za trirazredno šolo imamo tudi mnogo plačil, in komaj letos smo stavbeni dolg večinoma poplačali. Za brambo reke Mure plačuje naša občina na leto čez 100, katerega plačila druge od Mure oddaljene občine ne poznajo. Cenjeni čitatelji! Če to vse premislite, se ne boste čudili, ako ne prirejamo pogosto veselice. Časnikov pa si zaradi tega bolj pridno ne izposojujemo, ker jih imamo sami toliko, kolikor jih moramo v prostih uricah čitati. To je naš zagovor! Več kmetov.

Iz Konjic. (*Svoji k svojim!*) To geslo prisvojil si je tudi neki tukajšnji trgovec. Poslal je namreč v druge občine svoje liste, v katerih je stalo tudi naše geslo *«Svoji k svojim!»*. Kako je neki ta mož prišel do tega, mož, ki je gotovo moral prekobacati pruske meje, ker je tako poln nemške krvi, da ga sili in priganja do raznih sramotljivih izrazov do našega naroda. In vendar se poslužuje sedaj slovenskega gesla!

Naše geslo mu pač diši in skuša si na ta način pridobiti kupcev v svojo prodajalnico. Kmetje, ne dajmo se zapeljati od tega tako vrlega sina majke *«Germanije!»*. Saj imamo vendar svojega narodnega trgovca, ki ima lep slovenski napis: *«Martin Ogorevc,»* in ki nam more in tudi hoče prijateljsko z vsakovrstnim blagom postreči. Kupimo in naročimo le pri tem narodnem trgovcu in pri teh slovenskih obrtnikih: *«Josip Stegenšek, gostilničar, Peter Hren in Jakob Citek, kovača, Karl Miheljak, klepar, Ivan Čmok, mizar, Jos. Macuh, krojač.»* Razun dveh imajo sicer vsi ti nemške napise, toda trdno pričakujemo, da se bodo kmalu ravnali po g. Martinu Ogorevcu, ki ima samo slovenskega.

Da si bode naš trg pridobil v teku časa lepše slovensko lice, ostane naj nam vedno naše geslo *«Svoji k svojim!»*.

Gornji Kamenščak. (*Slovinci pazite!*) Zloglasni prusonemški šulverein deluje že veliko let nam Slovincem v kvar in razseva svoje plevelno seme med našo pšenico, kjerkoli more. S tem pa pomaga na noge sovražnikom naše, sicer mnogojezične in mnogonarodne, vendar pa slavne domovine Avstrije in sicer pod geslom dobrodelnosti. V resnici pa ima namen zatreti nas Slovence tukaj na jugu ter spraviti nas kot sluge pod prusovsko piklhaubo. Nalovil je že ta nebodigatreba veliko število otrok iz naše sredine; zato se rad vgnjezdil med nami, uporablja naše siromaštvo za svoje namene in nam vsiljuje svojo, ne mnogo prida kulturo. Tako je postavil svojo nemško šolo v sosednem Ljutomeru, kamor je nalovil revnih slovenskih otrok iz celega okraja. Da bi pa še dalje pomagali Nemčiji na noge zmislili so si nekateri ljutomerski pragermani kakor je, slabi Franček, pritlični Maks, debeli Aleksander i. d. s pomočjo nekaterih Velikonemcev, prav za prav izdajice, ustanoviti še jedno takšno šulvereinsko šolo na Stari cesti; k temu jim pomaga neki Jožek iz Desnjaka. Res žalostno bi bilo, ako bi naši treznomisleči značajni možje na Stari cesti šli tem sleparjem na limanice; tega pa nikdar ne pričakujemo, niti nikakor ne mislimo, da bi se spozabili občinski zastopniki Starocestni tako daleč ter šli nekaterim nemškutarskim sleparjem v zainke, s tem pa metali našo slovensko dečo prusovskemu zmaju v žrelo. Torej Slovenci, še enkrat, pazite!

Iz kozjanskega okraja. (*Nekaj o nemških napisih.*) Gospod urednik!

Mnogo mojih tovarišev se je že oglasilo v *«Slovenskem Gospodarju»*, a nobeden še ni poročal o nemških napisih v kozjanskem trgu. Morebiti se bojijo katero ziniti, da bi jih nasprotniki kar žive ne oderli ali pa ne vidijo in ne slišijo nič, kar se okoli njih godi. Nič ne de, bom pa jaz udrihnul s svojo neokretno roko po naših nasprotnikih in nemških napisih. Najprej si pogledajmo poslopje, kjer se zbirajo slovenski gasilci in kjer imajo shranjeno svoje potrebno orodje. Nedavno so si dali naslikati napis nad vrata ali žal da čisto nemškega, ki se glasi: *«Feuerwehr-Depôt»*. Zakaj le neki to? Ali niste slovenske krvi? Ali se ne zbirajo tukaj slovenski fantje in možje? Toraj bi bilo lep in ponosno, da bi se blesketal nad vratmi slovenski napis. Mislim, prej ko bo mogoče, se bo to zgodilo; kajti poveljnik gasilcev je izvrsten Slovenec. Ako se gre dalje po ulici, prikaže se zopet črno-zamodreli napis, ki znači, da tu stanuje pragerman — toda s popolnoma slovenskim imenom: *«Franz Wouk, Kleidermacher»*. Ako se še gre dalje po trgu in se gleda na levo in desno, svetijo se, kakor žarki jutranje zarije, slovenski ali vsaj slovensko-nemški napisi. Sploh vsi gostilničarji kličejo popotnike in pivce s slovenskimi besedami na dobro kaplico. Samo jeden nemški napis še imamo omeniti in sicer: Anton Wachtschitsch, Schmied. Kaj ne, ta — čič ob koncu se glasi celo nemški? Zato pa je tudi gospod Wachtschitsch ponosen na svoje staro nemško pokolenje.

Še nekaj me žalosti in sicer to, da so v kozjanski občini večinoma samo nemške hišne deskice. In tem večja je žalost, ker sem izvedel, da so bile še pred nekaj leti slovenske deskice. Vprašal sem, kdo jih je dal odstraniti? Odgovorilo se mi je, slavni kozjanski župan je zaukazal tako, da se imajo slovenske deskice raz hiše strgati in nadomestiti s čisto nemškimi. Tako so prišle po močni želji županovi nemške deskice na kozjanske hiše. Žalostno je za uboge kmete, da so se dali preslepiti od tega slavnega kulturonosca! Toda hvala Bogu, da ne vsi. Nekaj se jih je hrabro borilo za obstanek slovenskih deskic, to nam kažejo dvojne deskice, slovenske in nemške na hišah. Skrajni čas je, občani kozjanski, da popravite to spako, v katero ste iz nevednosti privolili. Zahtevajte zopet slovenskih deskic, ki vam gredo po postavi. Potem se bode moglo reči, da ste zavedni, ponosni Slovenci. Tudi naš slavni župan kozjanski ima nemški pečat, in uraduje nemški, sploh pri njemu je vse nemški. Pa tudi na pošto sem poljokal. Glej ga, tudi tukaj je čisto nemški pečat. Slavno slovensko občinstvo, ki zahajaš v Kozje na pošto, vložil prošnjo na c. kr. poštno ravnateljstvo, naj dovoli slovenski poštni pečat. Narodnjaki naši, vzdramite se, odstranite nemške deskice, zahtevajte od župana slovenskega pečata in ravnatko na pošti. Podpirajte domače in nam prijazne trgovce, a ogibajte se nasprotnikov naših!

Od Sv. Lovrenca v Slov. goricah. Mlačnost naših občinskih predstojnikov je v narodnem oziru že res prevelika, kajti nekateri so v svojo nemščino tako zaljubljeni, da se nikakor ne morejo odločiti za slovensko uradovanje. Podobni se mi zdijo ti modrijani majhnim otrokom, katerih ne morejo stariši zjutraj iz postelje spraviti. Ako stojijo stariši zraven, hitro vzdignejo glavičice izpod gorke odeje, ko pa odmaknejo pete, se vržejo zopet v naročje sladkega spanja. Pogledajmo si danes sakuškega župana! Lani je *«Slov. Gospodar»* temu županu na srce govoril, naj si omisli slovenski občinski pečat. S pohvalo moramo omeniti, da nas je ubogal ter si omislil slov. pečat. Prva stopinja je torej storjena. In zakaj bi sedaj ne storil sakuški župan tudi druge stopinje ter začel slovenski uradovati? Le pogum, gospod župan! Mislite, da gospoda v Ptuj ne razume slovenskega jezika? In če bi tudi ne umevala, nič ne de! Zakaj pa vlada ne nastavi na sloven-

skem Štajerju slovenskih ali vsaj slovensčine zmožnih uradnikov? Zato pa Vam še enkrat polagamo na srce, uradujte slovenski. Saj veste, da so vsako tretje leto nove občinske volitve. Ako nas ne ubogate, glejte, da Vas potem veter pri prihodnjih volitvah ne odnese z Vašim nemškim uradovanjem vred.

Iz Ptuja. (*Pojasnilo.*) Med mnogimi drugimi se trosi in razširja tudi ta laž, da bi bil jaz za Gregoriča podpisal menico in da sem vse premoženje izgubil. Jaz nisem ničesar podpisal za Gregoriča, in sploh ni človeka na svetu, za katerega bi bil jaz kaj podpisal!

Dr. Franc. Jurtela, odvetnik v Ptuj.

Iz Celovca. (*Rimske izkopnine na Gosposvetskem polju.*) Marsikateri čitatelj *«Slov. Gospodarja»* je že gotovo kaj slišal ali čital o staroslavnom Gosposvetskem polju, ki se razprostira severno od koroškega stolnega mesta Celovca; mnogi se še bodo spominjali iz ljudske šole, kako so nekdanj Slovenci na omenjenem polju, ki je sedaj že skoro vse ponemčeno, vmeščevali svoje kneze, na kar še sedaj spominja kameniti vojvodski prestol, ki se je še tam ohranil. Ne daleč od tega prestola je stalo rimsko mesto Virunum imenovano, o katerem ni dandanes razun nekaterih izkopnin nobenega sledu več. Na njegovih razvalinah širi se sedaj gozd in rodovitno polje.

Nedavno pa se raznese novica o dragocenih izkopninah na mestu starega Virunuma. Do tega so prišli po naključju. Ko so namreč orali na neki njivi, vdere se naenkrat jednemu volu zemlja pod nogami; iz radovednosti so začeli zemljo preiskovati, in glej, nekako 2 m. pod površjem se prikaže na mah prekrasen tlak iz mozajika (t. j. iz raznobarvanih kamenčkov sestavljen tlak), kateri se mora prištevati najkрасnejšim, ki so se ohranili do današnjega časa.

Do sedaj so odkopali dva prostora neke bogate rimske hiše. Prvi je 7 m. 65 cm. dolg in 6 m. 50 cm. širok; tu vidimo v sedemnajstih delih v mozajiku raznovrstne podobe, kojih barvno lepoto mora vsakdo občudovati, in ki pričajo, da jih je sestavila zares umetniška roka. V sredini vidimo na čveterooglatem polju v zraku plavajočo golo moško podobo ki ima okrog ramen ogrnjen vihrajoč plašč in drži v roki palico; ta podoba najbrže predočuje kakšnega pastirskega boga. Okrog te podobe se vrstijo nadalje štiri plesoče podobe (mogoče štiri letni časi), in nazadnje v oklepajočih trikotnikih podobe pavov; manjša polja vmes pa krasijo raznobarvani ptički. Ta raznoogelna polja ločijo krasni, pleteni in zaviti vpletki, ki so sestavljeni iz rožnatih, rumenih, kostanjastih, sivkastih in črnih kamenčkov. Okrog te skupine pa se vije v istih barvah sestavljen dvojnati svitek (meander) s štirimi Meduzinimi glavami (Meduza je bila rimska boginja s kačjimi lasmi) na voglih; oklep pa dela širok iz macedonskih ščitov sestavljen okvir.

Na severu se dotika tega prostora drugi, ki še ni popolnoma odkopan, in katerega loči od prvega 73 cm. debel prag. Po mozajiku tega drugega prostora se sodi, da se razprostira do sedaj odkrito poslopje proti severu in izhodu. V stenah prvega prostora sta še dva druga praga, jeden proti zahodu, drugi proti izhodu. Pod mozajikom so ozki obokani predori, kjer se je najbrže kurilo, bodisi že da so bili ravno popisani prostori kakšno pokopališče ali kakor nekateri mislijo, stanovalna hiša s svojimi pripadajočimi hišnimi deli. Nadaljno odkrivanje bode stvar natančneje razložilo.

Poleg tega so se našle še sledeče stvari: rimljansko pisalno orodje iz brona (stilus), svetilnice, skledice, ilnate posode itd. starih Rimljanov. Zelo zanimiv pa je zlat prstan s podobo cesarja Kaligula, ki je vdolana v rudeč dragocen kamen. Ti slednji predmeti se hranijo pri bližnjem kmetu, ki se na zahtevanje morejo videti. — Umevno je, da hodi vsaki dan na stotine ljudstva ogledovat si zanimivosti. Vstopnina znaša 10 kr.

Morebiti mi bode v kratkem mogoče poročati o nadaljnjih izkopeninah.

Iz Prage. (Slovanski praznik.) Dne 14. rožnika letošnjega leta bode ravno 100 let, ko se je narodil v Hodslavicah, mali moravski vasi, slavni zgodovinar češki, Frančišek Palacky, katerega je imenovala hvaležna udanost češkega naroda po pravici »očetom narodovim«!

Fr. Palacky je bil celega pol stoletja voditelj duševnega razvitka češkega in si je pridobil za narod s svojim znanstvenim in političnim delovanjem neumrljivih zaslug.

Mestni zbor kralj. glav. mesta Prage, v katerem mestu je živel in deloval in katerega častni občan je bil, smatra v prvi vrsti za svojo dolžnost in nalogo, da dostojno počasti spomin velika Čeha; zato je sklenil počastiti stoletnico rojstnega dne Frančiška Palackega z veliko slavnostjo, dostojno njega spominu in narodu, s slavnostjo, pri kateri se položi temeljni kamen spomenika in katera bo ohranila trajen spomin prihodnjim vekom. V ta namen je pozval mestni svet skupno z mesti v okolici veliki slavnostni odbor, da naj izvrši to svojo nalogo kolikor mogoče častno in slovesno. Slavnosti se bodo vršile 18., 19. in 20. rožnika t. l. v Pragi. Vabimo k temu dostojnemu izrazu hvaležnosti češkega naroda napram njegovemu velikemu probuditelju vse drage brate po širnih krajih slovanskih, da bi prišli in z nami proslavili spomin velikega Čeha in Slovana in s tem tudi spomin probujenja češkega naroda in ideje slovanske. Z odkritosrčno in iskreno udanostjo širimo Vam naproti svoje roke in Vas vabimo h gostoljubnemu svojemu ognjišču, v kraljevsko, zlato, slovansko našo Prago, in Vam kličemo nasproti presrečni »Na zdar!«

Iz Vranskega. (Slovensko pevsko društvo) »Vranska Vila« je priredilo v nedeljo dne 1. maja svoj prvi javni koncert, odkar ima potrjena pravila. Ta pomladni koncert se je vršil v brodeškem hrastovju tik državne ceste. Prostor sam na sebi je jeden najlepših in najpripravnějšíh v take namene. Obširna, z mahom obrastena ravna pod senčnatimi starimi hrasti nudi občinstvu na nekoliko vzvišenem griču najljepši razgled na trg Vransko in na drugi strani po celi dolini proti Žaleu in Celju. Ni toraj čuda, da se je prijetni prvi maj zbralo v tem zelenem gaju na stotine ljudi. Koj po treh popoldan prikoralo je »Vranska Vila« z godbo na čelu po državni cesti proti Brodecu, kjer jo je sprejel topičev strel. Hiše in drevesa so nosila vihrajoče slovanske in cesarske zastave. Dohajati so začeli gostje iz vseh krajev. Vsi kraji so bili častno zastopani, a najbolj Celje. Ko so pridržali v dolgi vrsti celjski kolesarji z gg. dr. Serncem, dr. Vrečkotom, P. Majdičem itd. na čelu, nismo mogli verjeti, da bi bilo Celje nemško mesto, kajti nemško mesto nikdar ne more imeti toliko slovanske inteligence, kakor jo je ta dan prihitelo iz Celja na Vransko. Namen koncerta je bil blag. Prvič pokazati domačemu občinstvu milobo in lepoto slovanske pesmi in drugič pripomoči, da se bode letos v proslavo cesarjeve petdesetletnice nabavila društvena pevska zastava.

Doseglo se je v polni meri oboje. Mnogobrojno občinstvo z vsemi našimi grajsčaki, kateri sicer niso naše gore listi, se ni moglo načuditi naši pesmi, in velikodušnost slavnega občinstva, posebno tujih gostov, je pripomogla in zasigurala lepo društveno zastavo, katera ne bode ponos samo Vrančanom, temveč celi savinjski dolini. Pri pevcih videlo se je sicer, da so še začetniki, a z ozirom na kratek čas društvenega obstanka, rešili so svojo nalogo povsem častno. Rešili in zadovoljili pa bi bili slavno občinstvo še bolj, če bi bili peli na pravilno pokrite odru in ne na praznih tléh. Konečno pripomnim, da je imel ta koncert tudi v moralnem oziru mogočne posledice. Petje upliva vedno bolj in bolj na poslušalce, kakor v obče na tukajšnje ljudstvo sploh. Kako vendar upliva taki nastopi na naše sosede Nemce, pa kaže

sledede: Koj drugi dan po koncertu prejelo je pevsko društvo »Vranska Vila« jako laskavo pismo od neke tukajšnje visoke aristokratije, Nemke, v kojem izraža veselje nad društvom in pošilja v nadaljne pevske namene — prav čeden »metuljček«.

Razne stvari.

Domače.

(Zborovanje delegacij) se vrši letos v Budimpešti. Predsednik avstrijske delegacije je Poljak vitez Javorski. V nedeljo je predložila skupna vlada delegacijam skupni proračun za l. 1899. Čista skupna potreščina znaša 164,378.383 gld., torej čez 5 milijonov več nego lani. Kakor vsako leto, zahteva tudi letos vojno ministerstvo dodatni kredit. Toda vse poslance je osupnilo, da znaša letos ta kredit čez 30 milijonov. V tajni seji hoče minister odkriti, zakaj je uporabil te milijone. Potemtakem znaša v istini vsa skupna potreščina 201 milijon. Vsled krivične pogodbe z Ogersko mora večino teh milijonov šteti Avstrija.

(Gostilno »Pri grozdu«) v Mariboru so doslej Slovenci radi obiskovali. V zahvalo za to je šel gostilničar, g. Fr. Oehm, v Pesnico k občinskim volitvam ter tamkaj volil z — Nemci. Prepričani smo, da je s tem omenjeni gostilničar izgubil pri zavednih Slovencih vsako naklonjenost.

(Znamenit govor) je imel v državnem zboru zopet naš Francelj Girstmayr. Ker je Francelj med govorom poslanca Kaiserja delal vsklike, opomnil ga je neki poljski poslanec dokaj osorno, naj bo tiho. In sedaj je ustal Francelj ter govoril kratek a jednat govor: »Ne pravite mi tega, sicer dobite zausnico.« Kdor zna, pa zna, hvalil se je neki Gorenjec, ki je s svedrom kravo klal.

(Soprogo gimn. ravnatelja) mariborskega so zadnjo soboto pokopali. Gimnazijci so peli pred hišo nemško, na pokopališču slovensko nagrobno pesem.

(Narodnjaki v Poljčanah) so sklenili ustanoviti »bralno društvo« za Poljčane in okolico, ki bode že najbrž začelo delovati okoli sv. Cirila in Metoda. Može, na noge, združimo se!

(V Marijino Celje) bode tudi letos vozil vlak za slovanske romarje po posebno nižani ceni, in sicer v dneh pred Veliko Gospojnico. Odbor bode skrbel, da bode vožnja še ugodnejša, kakor lani. Če udeleženci že zdaj dajo vsaki teden 40 krajcarjev na stran, se bodo lahko brez skrbi podali na pot. Natančnejši vspeled se bode pravočasno objavil.

(Kača piknila.) Dne 2. maja je nosila delavka Urša Brilaj iz kozjanske župnije kolje na njivo. Ko pograbi butaro kolja in je misli razstaviti po njivi, jo nekaj uščipne. Prestrašena zapodi kolje ob tla in glej, kača je prilezla iz njega. Roka ji je naenkrat hudo otekla in težko, če bo ozdravela.

(Na murskem polju) uspevajo setve prav lepo. Drevje je izvanredno lepo cvetelo in obeta obilo sadja. Trta lepo in bogato nastavlja. Okoli 15. maja bodo nekateri že začeli škropiti.

(Konec domačega prepira.) V št. 17. smo pisali: »V Radvanju pri Mariboru sta se dne 12. aprila mesar Jakob Caberl in njegova žena močno prepirala in bržčas tudi tepla. Njun hišni gospodar pride ženi na pomoč, mesarja hudo stepe ter mu desno oko iztakne.« — Hišni gospodar nam sedaj piše, da ni iztaknil mesarju očesa in tudi poškodoval ne. Mesar si je menda sam poškodoval oko, ko je pozneje po kuhinji kolovratil. Sedaj ima neki že zdravo oko.

(Svojo korajžo je) pokazal nek fant zadnjo nedeljo v tukajšnjem perivoju nad mestnim redarjem. Ker je razgrajal, opomnil ga je redar, naj si pomiri vročo kri.

A fant se je čutil razžaljenega zaradi opomina in z nožem je ranil na dveh krajih redarja. Redar je potegnil britko sabljico ter udaril po fantu. Oba ležita sedaj v bolnišnici ter sta neki že toliko okrevala, da se lahko pomenkujeta o svoji zadnji bitki.

(Pobegnili sta) dva kaznjenca iz tukajšnje kaznilnice, ko sta bila s tovariši na delu.

(Umrli je) v ponedeljek na Dunaju češki državni poslanec dr. Wiedersperg. Bil je iskren prijatelj in pospeševatelj slovanske uzajamnosti. N. m. p.!

(Socijalnodemokratski agitator) Ivan Brozovič je 3. t. m. v Ljubljani umrl. Pred smrtno uro je sam prosil spovednika ter se potem z njim lepo pripravil na smrt. Socijalistični nauki za smrtno uro niso tolažilni. Dva otroka umrlega Brozoviča že dolgo oskrbuje od duhovnikov in dobrih katoličanov vzdržano ljubljansko Marijanišče. Klerikalcev torej vendar ne vodi sama strast!

(Cena žita) je zmeraj višja. Na Dunaju stane 100 kg pšenice do gld. 16-80, rž pa do 10 gld. Židje, ki so si nakopičili v jesen žita, se veselijo visoke cene. Kako dobre bi bile zadrage v žitorodnih krajih, se da sedaj prav upoštevati. Kmetje bi ne bili prisiljeni, takoj svojega žita prodati. Zadrage bi jim pomagale.

(Stavko so) uprizorili delavci v Götz-evi pivovarni. Sedaj so se nasprotja že poravnala, in delavci so zopet začeli redno delati.

(Poskušensamomor.) Ferdinand Velser, pešec 87. polka 11. stotnije v Celju — doma od Sv. Roka pri Rogatcu — se je ustrelil dne 10. t. m. ob pol 7. uri zvečer na stranišču glavne vojašnice v Celju v desne prsi zaradi prepira s svojim tovarišem; k sreči pa tako plitvo da je upati v kratkem okrevanja.

(Dr. Francetu Prešernu), stvaritelju našega lepega slovstva, se bo postavil v spomin njegove stoletnice l. 1900 spomenik v stolnem mestu Kranjske, beli Ljubljani. V to svrhu se je osnoval v Ljubljani odbor za nabiranje prispevkov. Odborov blagajnik je dr. Josip Starč, c. kr. finančne prokureture pristav v Ljubljani. Rojaki izkažite se radodarne, da se uresniči l. 1900 ta plemenita namera slovenskega naroda!

(Grda nehvaležnost.) Za časa pridigovanja jezuita o. Abela v Celju so se pošiljala istemu od strani celjskih patentovanih Nemcev razna žaljiva in izziivalna pisma. Res, čudna zahvala za toliko požrtvovalnost duhovnika-rojaka. Takih junaskih činov so le celjski Nemci zmožni.

(Umrli je v Celju) dne 9. t. m. gspa. Marija Ullepitsch pl. Krainfels, mati predsednika okrožnega sodišča v Celju, g. Rudolfa pl. Ullepitsch-a.

(Nesreča.) Dne 7. t. m. povozil je v Celju pred poslopjem »Narodnega doma« nek nepreviden voznik staro ženico. Težko poškodovano odnesli so v bolnico.

(Učiteljske spremembe.) Za nadučitelja v Teharje pride sedanji nadučitelj v Trbovljah, g. L. Šah. Nadučiteljsko mesto v Cirkovcah je dobil nadučitelj pri Novicerkvi, g. M. Herič. Učiteljem so imenovani k št. Juriju ob Ščavnici g. Val. Pulko, k Sv. Tomažu pri Veliki nedelji g. Sim. Bezjak, k Sv. Petru v Savinjski dolini g. R. Vrečer. Prestavljena sta gđ. Marija Brinšek v Slov. Bistrico, g. K. Přibil h Kapeli pri Radgoni, g. K. Vučnik k Sv. Duhu v Ločah, gđ. Mar. Grešič v št. Ilj pod Turjakom, gđ. M. Sket v št. Jurij ob južni žel. Gosp. G. Potočnik, nadučitelj v Pletrovcah je dobil dopust, nadomestuje ga g. Jos. Peitler; istotako ima dopust g. J. Stukelj v Svetini, nadomestuje ga g. Iv. Piliš iz Prožina. V Teharjih pomaga gđ. Olga Švagel iz Štor; učiteljica ženskih ročnih del v Cirkovcah je postala gđ. Hel. Vogrinec. Gospica Hermine Lapajne se je odpovedala podučiteljski službi v št. Juriju ob južni želez.